

тенденции динамики и развития таковы:

1. Банковская система Украины находится в крайне нестабильном состоянии: отрицательная динамика основных макроэкономических индикаторов, свидетельствующая об ухудшении экономики, рост недоверия к банковской системе, высокая стоимость гривневого ресурса, доминирующие девальвационные процессы способствовали снижению финансовой стабильности банковской системы.

2. Существенное снижение курса гривны относительно иностранных валют. За период с октября 2014 года по февраль 2015 года включительно официальный курс UAH/USD вырос более, чем в 2 раза.

3. Сокращение из-за попыток стабилизировать ситуацию на валютном рынке официальных резервных активов до 6,4 млрд. дол. США (по результатам января 2015 года); существенное усиление административных мер НБУ, направленных на удержание курса.

4. Снижение ликвидности банковской системы Украины (в течение IV квартала 2014 года остатки на корсчетах в НБУ сократились на 30%) на фоне роста уровня недоверия среди банковских учреждений (объемы средств размещенных в других банках сократились на 40%). Вынужденное увеличение НБУ объемов рефинансирования банков практически в 3,6 раза по сравнению с прошлым кварталом, увеличилось количество банков, обратившихся за рефинансированием;

5. Проведение НБУ жесткой политики сдерживания инфляционных процессов, повышение учетной ставки, средневзвешенной процентной ставки по операциям по поддержке ликвидности банков, сохранение высоких объемов мобилизации ресурсов и ухудшение показателей капитализации банковской системы; отсутствие адекватных мер воздействия НБУ при нарушении банками нормативов капитализации, ряда нормативов ликвидности, кредитных рисков.

6. Отсутствие кредитной активности банковских учреждений (в течение IV квартала остатки по кредитным портфелям выросли на 1,8%) на фоне ухудшения платежной дисциплины заемщиков, формирование значительного объема т.н. «скрытой» проблемной задолженности по кредитным портфелям банковских учреждений. Из-за концентрации кредитных портфелей большинства банковских учреждений сохраняется высокая чувствительность качества доходных активов к финансовому состоянию отдельных заемщиков;

7. Уровень инвестиционной привлекательности банковского сектора для нерезидентов остается низким на фоне нестабильной политической ситуации и ухудшения прогнозов экономического развития Украины. Внешние рынки привлечения капитала остаются закрытыми для отечественных заемщиков; недоверие граждан к банковской системе по-прежнему находится на высоком уровне, что на фоне социальной напряженности, сокращения реальных доходов населения и попыток зафиксировать доходы в иностранной валюте из-за высоких девальвационных ожиданий формировало отток депозитов физических лиц.

8. Нарастание убытков банковской системы. Отрицательный финансовый результат сформирован (по результатам года убыток 53 млрд. грн.), прежде всего, за счет существенного увеличения объемов отчислений в резервы. В целом по системе отчисления в резервы выросли в 3,7 раз по сравнению с 2013 годом, а их доля в общих расходах увеличилась с 16,7% до 39,3%; и признание неплатежеспособными 21 банка за IV квартал 2014 года и начало 2015 года.

Список використаних джерел

1. Банківські ризики: оцінити, управляти, контролювати // <http://www.risk-manage.ru/research/bank>.
2. Камінський А.Б., Кияк А.Т. Ідентифікація, аналіз та управління операційними ризиками в українських банках (дослідження Агентства фінансових ініціатив) // <http://www.afii.com.ua>
3. Aspachs, O., Goodhart, C.A.E., Tsomocos, D.P. and Zicchino, (2007a), "Toward a measure of financial fragility", *Annals of Finance*, 3(1), (January), 37-74.

Діброва О. Л.

Здобувач кафедри фінансів ОНЕУ

ФУНКЦІОНАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОДАТКУ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Податок на доходи фізичних осіб (далі ПДФО) – це прямий, загальнодержавний податок, що сплачується фізичними особами безпосередньо або через податкових агентів з доходів, одержуваних від усіх джерел протягом податкового періоду[1].

ПДФО виступає формою індивідуального прибуткового оподаткування, яка ґрунтується на взаємовідносинах між державою та громадянами на основі вилучення частини їх доходу для створення централізованого грошового фонду держави з метою виконання її функцій.

Характеристика ПДФО впливає з ефективності його функціонування.

Податкам взагалі, і ПДФО в тому числі притаманні три основні функції, а саме: фіскальна, регулююча та контрольна. Проаналізувавши стан виконання даним податком основних функцій можна робити висновки щодо ефективності його функціонування.

Найважливішою функцією податків є фіскальна, яка полягає у формуванні фінансових ресурсів держави та проявляється в наповненні доходної частини бюджету. Виходячи з того, що ПДФО традиційно виступає основним бюджетоформуючим прямим податком і в структурі податкових надходжень Зведеного бюджету України його частка складає близько 15%, можна стверджувати про його високу фіскальну ефективність [2,3].

Регулююча функція полягає в застосуванні економічних інструментів з метою регулювання певних пропорцій у соціально-економічному житті суспільства. На нашу думку, регулюючий потенціал ПДФО слід розглядати з двох аспектів:

1) з точки зору регулювання міжбюджетних відносин у статті 64 Бюджетного кодексу України законодавчо закріплені норми перерозподілу надходжень ПДФО між Державним бюджетом та місцевими бюджетами, а саме:

– до доходів загального фонду місцевих бюджетів зараховується 60 % податку на доходи фізичних осіб, що сплачується на відповідній території (крім території міст Києва та Севастополя);

– 40 % податку на доходи фізичних, що сплачується на території міста Києва та зараховується до бюджету міста Києва;

– 100 % податку на доходи фізичних осіб, що сплачується на території міста Севастополя та зараховується до бюджету міста Севастополя [4].

ПДФО виступає досить стабільним і стійким джерелом наповнення бюджетів, завдяки чому він в основному зараховується до місцевих бюджетів, з яких фінансуються основні витрати, пов'язані з життєзабезпеченням населення.

2) з точки зору регулювання суспільних доходів різних верств населення існує декілька інструментів ПДФО, а саме:

- дворівнева шкала основної ставки оподаткування 15% та 20%;

- податкова знижка;

- податкова соціальна пільга;

- перелік доходів, що не включається до бази оподаткування [5].

Однак, незважаючи на достатній перелік інструментів, існує проблема, згідно з якою саме на людей невисокого та середнього статку припадає основне податкове навантаження з ПДФО. З огляду на це, можна стверджувати про незначну ефективність регулюючої ролі ПДФО.

Контрольна функція забезпечує нагляд та контроль за своєчасністю, повнотою сплати податків платниками. Що стосується ПДФО, з прийняттям норм ПКУ система адміністрування зазнала значних позитивних змін, однак досі залишається недосконалою, витратною та обтяжливою для їх платників, особлива проблема стосується приховання частини доходів громадян з метою ухилення від оподаткування або мінімізації сплати податку.

Таким чином система оподаткування ПДФО має фундаментальні внутрішні недоліки, про що свідчить його фіскальна спрямованість.

Список використаних джерел

1. Закон України „Про податок з доходів фізичних осіб” від 22.05.2003 р. № 889-IV.
2. К. Ковальчук, Т. Рева Функції податків та їх реалізація в податковій системі України // Вища школа. - 2008. - № 3. - С. 70-83
3. Державна служба статистики України - електронний ресурс. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Бюджетний кодекс України - Верховна Рада України. Редакція від 13.03.2015, підстава 212-19, 80-19-електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
5. Податковий кодекс України - Верховна Рада України. Редакція від 08.11.2014, підстава 1690-18 - електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

Діденко І. В., аспірант кафедри банківської справи
ДВНЗ «Українська академія банківської справи
Національного банку України»

МЕТОДИКА ОЦІНКИ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ МІЖ ОБСЯГОМ ДЕПОЗИТНИХ РЕСУРСІВ ТА ОСНОВНИМИ ІНДИКАТОРАМИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Незважаючи на достатню кількість наукових робіт, які присвячені проблемі залучення вкладів населення до банківських установ, недостатню увагу приділено питанням дослідження взаємозв'язків між обсягами депозитів в банківській системі та індикаторами соціально-економічного розвитку [2], як факторів, що мають прямий та опосередкований вплив на прийняття рішення щодо здійснення банківського вкладу.

Для оцінювання взаємозв'язку між обсягом депозитів та основними показниками соціально-економічного розвитку України можна використати регресію лінійного типу [1] та побудували наступну модель:

$$Y = \alpha + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \beta_3 X_3 + \dots + \beta_j X_j + \varepsilon_i,$$

де Y – обсяг депозитів України (цільова функція);